

Cauza C-209/23**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

31 martie 2023

Instanța de trimitere:

Landgericht Mainz (Germania)

Data deciziei de trimitere:

30 martie 2023

Reclamanți:

FT

RRC Sports GmbH

Pârâtă:

Fédération Internationale de Football Association (FIFA)

Obiectul procedurii principale

Drepturi la încetare întemeiate pe încălcarea condițiilor-cadru stabilite de FIFA, pe baza cărora agenții de jucători pot să ofere, să presteze și să primească o remunerație pentru serviciile de intermediere prestate în beneficiul jucătorilor și al asociațiilor, a interdicției privind înțelegerile de la articolul 101 TFUE, a interdicției de a abuza de o poziție dominantă pe piață în sensul articolului 102 TFUE, a libertății de a presta servicii garantate în conformitate cu articolul 56 TFUE, precum și (parțial) a RGPD.

Obiectul și temeiul juridic al cererii de decizie preliminară

Obiect: compatibilitatea reglementării FIFA privind intermedierea cu articolul 101 TFUE, cu articolul 102 TFUE, cu articolul 56 TFUE și cu articolul 6 din RGPD.

Temeiul juridic: articolul 267 TFUE

Întrebarea preliminară

Articolul 101 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (denumit în continuare „TFUE”) (interzicerea înțelegerilor), articolul 102 TFUE (interdicția de a abuza de o poziție dominantă pe piață) și articolul 56 TFUE (libertatea de a presta servicii), precum și articolul 6 din Regulamentul general privind protecția datelor (denumit în continuare „RGPD”) trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări adoptate de o federație sportivă mondială (în speță: FIFA), de care aparțin 211 federații sportive naționale din ramura sportivă respectivă (în speță: fotbal), ale cărei dispoziții sunt, așadar, obligatorii cel puțin pentru majoritatea actorilor din ligile profesioniste naționale din ramura sportivă în cauză [în speță: asociațiile (prin care se înțelege și cluburile de fotbal, care sunt organizate ca societăți de capital), jucătorii (care sunt membri ai asociației) și agenții de jucători], și care are următorul conținut:

1) se interzice să se convină în favoarea agenților de jucători sau să se plătească agenților de jucători remunerații care depășesc un plafon calculat ca procent din suma de transfer sau din remunerația anuală a acestui jucător,

astfel cum prevede articolul 15 alineatul 2 din FIFA Football Agent Regulations (FFAR);

2) se interzice terților să plătească remunerații datorate în temeiul contractului de intermediere partenerului contractual al agentului de jucători,

astfel cum prevede articolul 14 alineatele 2 și 3 din FFAR;

3) se interzice asociațiilor să plătească, în cazurile în care un agent de jucători lucrează pentru asociația cesionară și pentru jucător, mai mult de 50 % din remunerația totală datorată de jucător și asociație pentru serviciile agentului de jucători,

astfel cum prevede articolul 14 alineatul 10 din FFAR;

4) pentru acordarea unei licențe de agent de jucători, care este condiția pentru a putea presta servicii de intermediere, se impune ca solicitanții de licență să se supună reglementărilor interne ale federației sportive mondiale (în speță: FFAR, statutele FIFA, Regulamentul disciplinar al FIFA, Codul de etică al FIFA, Regulamentul FIFA privind statutul și transferul jucătorilor de fotbal, precum și statutele, regulamentele, orientările și deciziile organelor și comisiilor), precum și jurisdicției acesteia și jurisdicției confederațiilor și a federațiilor sportive,

astfel cum prevăd articolul 4 alineatul 2, articolul 16 alineatul 2 litera b) și articolul 20 din FFAR coroborate cu articolul 8 alineatul 3, cu articolul 57 alineatul 1 și cu articolul 58 alineatele 1 și 2 din statutele FIFA, cu articolul 5 litera a), cu articolul 49 și cu articolul 53 alineatul 3 din Regulamentul disciplinar al FIFA, cu articolul 4 alineatul 2 și cu articolul 82 alineatul 1 din Codul de etică;

5) se stabilesc condiții pentru acordarea unei licențe de agent de jucători, potrivit cărora acordarea unei licențe este exclusă permanent în situația condamnărilor penale sau a acordurilor de recunoaștere a vinovăției ori a unei interdicții de cel puțin doi ani, a suspendării, a retragerii unei autorizații sau a altor cazuri de descalificare impuse de o autoritate sau de o federație sportivă, fără a exista posibilitatea ca licența să fie acordată ulterior,

astfel cum prevede articolul 5 alineatul 1 litera a) punctele ii. și iii. din FFAR;

6) se interzice agenților de jucători să presteze servicii de intermediere sau alte servicii și să fie remunerați, în contextul încheierii unei convenții de transfer și/sau a unui contract de muncă, de către

- a) asociația cedentă și asociația cesionară;
- b) asociația cedentă și jucător;
- c) oricare dintre părțile participante (asociația cedentă, asociația cesionară și jucător),

astfel cum prevede articolul 12 alineatele 8 și 9 din FFAR, respectiv

6a) se interzice agenților de jucători să presteze împreună cu un agent de jucători asociat servicii de intermediere sau alte servicii și să fie remunerați, în contextul încheierii unei convenții de transfer și/sau al unui contract de muncă, de către

- a) asociația cedentă și asociația cesionară;
- b) asociația cedentă și jucător;
- c) oricare dintre părțile participante (asociația cedentă, asociația cesionară și jucător),

în cazul în care noțiunea de agent de jucători asociat include o cooperare corespunzătoare definiției prevăzute de FFAR pentru „Connected Football Agent” [p. 6 punctul (iv) din FFAR],

astfel cum prevede articolul 12 alineatul 10 din FFAR coroborat cu definiția „Connected Football Agent”, p. 6 punctul (iv) din FFAR;

7) se interzice agenților de jucători să intre în legătură sau să încheie un contract cu o asociație, cu un jucător, cu o asociație membră a federației sportive mondiale sau cu o persoană juridică care exploatează o așa-numită *Single-Entity-League*, care pot să mandateze agenți de jucători și care au încheiat un contract de exclusivitate cu un alt agent de jucători,

astfel cum prevede articolul 16 alineatul 1 literele b) și c) din FFAR;

8) numele și informațiile detaliate ale tuturor agenților de jucători, numele clienților pe care îi reprezintă, serviciile de intermediere pe care le prestează fiecărui mandant și/sau detaliile tuturor tranzacțiilor la care participă agenții de jucători, inclusiv remunerația plătită agentului de jucători, trebuie să fie încărcate pe o platformă a federației sportive mondiale și puse parțial la dispoziția altor asociații, jucători sau agenți de jucători,

astfel cum prevede articolul 19 din FFAR;

9) se interzice să se convină cu privire la remunerațiile pentru serviciile de intermediere în alt temei decât exclusiv cel al remunerației unui jucător sau al sumei de transfer,

astfel cum prevede articolul 15 alineatul 1 din FFAR;

10) se prezumă că alte prestații realizate de un agent de jucători sau de un agent de jucători care îi este asociat cu 24 de luni anterior sau ulterior prestării unui serviciu de intermediere pentru un client, care este implicat în tranzacție, au fost prestate pentru serviciile de intermediere și, în măsura în care prezumția nu poate fi răsturnată, remunerațiile pentru alte prestații sunt considerate a fi parte din remunerația pentru serviciul de intermediere,

astfel cum prevede articolul 15 alineatele 3 și 4 din FFAR;

11) cuantumul remunerației calculate în procente a agentului de jucători depinde numai de salariul plătit efectiv jucătorului,

astfel cum prevede articolul 14 alineatele 7 și 12 din FFAR;

12) agenții de jucători au obligația de a divulga federației sportive mondiale următoarele informații:

a) în termen de 14 zile de la încheiere: orice convenție cu un client, care nu este o convenție de reprezentare, referitoare inclusiv la alte servicii, dar nu numai la acestea, precum și informațiile solicitate pe platformă;

b) în termen de 14 zile de la plata unei remunerații: informațiile solicitate pe platformă;

c) în termen de 14 zile de la plata unei remunerații în legătură cu orice convenție cu un client, care nu este o convenție de reprezentare: informațiile solicitate pe platformă;

d) în termen de 14 zile de la încheiere: orice convenție contractuală sau de altă natură între agenții de jucători privind cooperarea la prestarea oricăror servicii sau privind împărțirea veniturilor sau câștigurilor provenite din orice componentă a serviciilor lor de intermediere;

e) dacă operațiunile lor se realizează prin intermediul unei agenții, în termen de 14 zile de la prima tranzacție la care participă agenția: numărul de agenți de jucători care își realizează operațiunile prin aceeași agenție și numele tuturor angajaților,

astfel cum prevede articolul 16 alineatul 2 litera j) punctul ii. – a se vedea litera k) punctul ii. din FFAR;

13) se interzice asociațiilor să convină cu agenții de jucători, în schimbul intermedierei în favoarea lor a unui jucător, remunerații sau elemente ale remunerației sau să plătească agenților de jucători remunerații sau elemente ale remunerației a căror bază de calcul depinde (și) de despăgubirile viitoare datorate pentru transfer, primite de asociație din transferarea mai departe a jucătorului,

astfel cum prevăd articolul 18ter alineatul 1 prima alternativă din Regulamentul FIFA privind statutul și transferul jucătorilor de fotbal („FIFA RSTP”) și articolul 16 alineatul 3 litera e) din FFAR.

Dispozițiile de drept al Uniunii invocate

Articolul 101 TFUE, articolul 102 TFUE, articolul 56 TFUE și articolul 6 din Regulamentul general privind protecția datelor (denumit în continuare „RGPD”)

Dispozițiile naționale invocate

Articolele 1, 19, 33 din Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen (Legea împotriva restricțiilor aduse concurenței, denumită în continuare „GWB”)

Articolele 823, 1004 din Bürgerliches Gesetzbuch (Codul civil german, denumit în continuare „BGB”)

Reglementările FIFA invocate

FIFA Football Agents Regulations (Regulamentul FIFA pentru agenții din fotbal, denumit în continuare „FFAR”)

Definiții, articolele 4, 5, 12, 14, 15, 16, 19, 20

Regulamentul FIFA privind statutul și transferul jucătorilor de fotbal (denumit în continuare „FIFA RSTP”)

Articolul 18bis

Regulamentul FIFA privind modul de lucru cu intermediarii

Articolul 7

Statutele FIFA, ediția 2021

Articolele 8, 14, 57, 58

Regulamentul disciplinar FIFA, ediția 2019

Articolele 5, 49, 53

Codul de etică FIFA, ediția 2020

Articolele 4, 82

Prezentarea situației de fapt și a procedurii principale

Reclamantul este agent de jucători și deține de asemenea funcția de vicepreședinte al organizației agenților de jucători „The Football Forum”. Reclamanta este o societate comercială cu răspundere limitată (GmbH) cu sediul în Frankenthal, care desfășoară de asemenea activitatea de intermediere și care este preînregistrată la Deutscher Fußball-Bund (Federația Germană de Fotbal, denumită în continuare „DFB”), federație națională germană de fotbal afiliată pârâtei. Reclamantul este directorul reclamantei și – cel puțin potrivit afirmațiilor sale – este înregistrat și în Franța și Anglia ca agent de jucători.

Pârâta este o asociație fără scop lucrativ, cu personalitate juridică, constituită în temeiul dreptului elvețian, cu sediul în Zürich, Elveția. Ea este organizația-umbrelă superioară a fotbalului care acționează la nivel mondial și căreia îi sunt afiliate 211 federații naționale membre din toată lumea, printre care DFB. Federațiile membre ale pârâtei sunt obligate în conformitate cu articolul 11 alineatul 4 din statutele pârâtei (statutele FIFA) să se angajeze prin statutele proprii să respecte regulamentele pârâtei și să îi recunoască deciziile (a se vedea și articolul 14 din statutele FIFA).

Pârâta dispune de diferite organe și comisii. Consiliul său reprezintă organul strategic și de supraveghere și adoptă, în temeiul articolului 34 punctul 11 din statutele FIFA, regulamente generale.

Consiliul pârâtei a adoptat în ședința din 16 decembrie 2022 FIFA Football Agent Regulations, pe care l-a publicat la 6 ianuarie 2023.

Este vorba despre o revizuire a condițiilor-cadru prin care agenții săi de jucători pot oferi și presta jucătorilor și asociațiilor servicii de intermediere, pentru care au dreptul la remunerație.

Articolele 1-10 FFAR, precum și articolele 22-27 FFAR au intrat în vigoare la 9 ianuarie 2023, a se vedea articolul 28 alineatul 1 litera a) din FFAR. În plus, prevederile vor intra în vigoare la 1 octombrie 2023 în conformitate cu articolul 28 alineatul 1 litera b) din FFAR.

Conform unei dispoziții în vigoare anterior adoptării FFAR, se interzice asociațiilor să prevadă că onorariul agentului de jucători depinde de despăgubirile viitoare datorate pentru transfer (articolul 18ter alineatul 1 din FIFA RSTP și articolul 7 alineatul 4 din Regulamentul FIFA privind modul de lucru cu intermediarii).

Reclamanții invocă în prezentul litigiu în fața acestei instanțe drepturi la încetare în raport cu această dispoziție și cu o parte din dispozițiile FFAR, în privința aspectelor descrise în cadrul întrebării preliminare. În opinia lor, dispozițiile atacate încalcă dispoziția de interzicere a înțelegerilor de la articolul 101 TFUE, interdicția de a folosi în mod abuziv o poziție dominantă deținută pe piață în conformitate cu articolul 102 TFUE, libertatea de a presta servicii consacrată la articolul 56 TFUE, precum și (parțial) RGPD. În consecință, ei solicită să se interzică părții să aplice aceste dispoziții.

Pârâta consideră în schimb că reglementările sale sunt legale.

I.

Soluționarea prezentului litigiu depinde de aspectul dacă articolele 101, 102 și 56 TFUE, precum și articolul 6 RGPD se opun dispozițiilor în litigiu, menționate în cadrul întrebării preliminare.

Astfel, în temeiul dreptului național german, reclamanții ar avea în cazul unei astfel de încălcări un drept la încetare potrivit articolului 33 alineatele (1) și (2) din GWB, coroborat cu articolele 1 și 19 din GWB, cu articolele 101 și 102 TFUE sau cu articolul 1004 alineatul (1) a doua teză din BGB, analog coroborat cu articolul 823 alineatul (2) din BGB, articolele 56, 101 și 102 TFUE, precum și potrivit articolului 6 din RGPD, astfel că acțiunea ar fi fondată și ar trebui, prin urmare, admisă. În caz contrar, acțiunea ar fi nefondată și ar trebui, așadar, respinsă.

II.

1. Cu privire la articolele 101 și 102 TFUE.

a) Instanța consideră că dispozițiile în litigiu ar trebui să intre în domeniul de aplicare al articolelor 101 și 102 TFUE.

În opinia părții, activitatea economică din prim-plan a agenților de jucători are legătură directă cu competiția sportivă și intră ca atare în domeniul de aplicare al articolelor 101 și 102 TFUE. Ea are ca obiect componența echipelor, continuitatea și forța lor sportivă, dar și legătura suporterilor și spectatorilor cu asociațiile și jucătorii acestora. Activitatea agenților de jucători influențează astfel competiția sportivă echitabilă, performanța și sănătatea sportivilor. Pentru normarea acestei activități este responsabilă pârâta, în calitate de organizație-umbrelă internațională, putându-se prevala în acest sens și de articolul 165 TFUE, ce relevă caracterul social special al domeniului sportului. În această privință, ea se bucură

de o putere de apreciere și de evaluare. Este necesar să se țină seama în acest sens că la nivel mondial nu există niciun alt organism regulator și că pârâta trebuie să găsească soluții globale și internaționale, care se preiau în cadrele juridice naționale.

Ținând seama de jurisprudența Tribunalului Uniunii Europene (denumit în continuare „Tribunalul”) în cauza Piau (Hotărârea din 26 ianuarie 2005, T-193/02), în opinia instanței ar trebui mai degrabă să se pornească de la premisa că activitatea de intermediere este o activitate economică, al cărei obiect este prestarea de servicii, fără a avea caracterul specific al sportului. Totodată, în lumina jurisprudenței citate, ar trebui să se considere că pârâta este o asocieră de întreprinderi în sensul acestor dispoziții, iar dispozițiile în litigiu ar trebui privite ca reprezentând o decizie a unei asocieri de întreprinderi în sensul articolului 101 TFUE. Tribunalul a reținut în hotărârea citată și o poziție dominantă a pârâtei, în sensul articolului 102 TFUE, pe piața serviciilor de intermediere. Întrucât transferul jucătorilor are loc nu arareori transfrontalier, iar activitatea unui agent de jucători, ca cea a reclamanților din speță, nu se limitează la transferul în cadrul ligii profesionale naționale dintr-un stat membru, dispozițiile în litigiu afectează și comerțul dintre statele membre.

b)

Dispozițiile în litigiu ar trebui să constituie și în principiu o restrângere a concurenței în sensul articolului 101 TFUE, întrucât limitează libertatea de dezvoltare economică a părților implicate (agenți de jucători, jucători și asociații) în raport cu un parametru concurențial (în speță, mai ales, prețul și condițiile de acces pe piață).

Cu toate acestea, potrivit jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene în cauza Meca-Medina și Majcen (Hotărârea din 18 iulie 2006, C-519/04 P, EuZW 2006, 593) nu orice decizie a unei asocieri de întreprinderi care poate să restrângă libertatea de acțiune a părților intră în mod necesar în sfera interdicției prevăzute la articolul 101 TFUE. Dimpotrivă, este necesar mai întâi să se țină seama de contextul global în care decizia asocierii de întreprinderi în cauză a fost adoptată sau își produce efectele și, în special, de obiectivele acesteia. În continuare, trebuie să se examineze dacă restricțiile libertății de acțiune economică a părților în cauză, determinate de reglementările în discuție, au un scop legitim, sunt necesare pentru atingerea acestui scop și dacă sunt proporționale în raport cu scopul urmărit (așa-numitul „test în trei etape”).

Totuși, Curtea de Justiție a Uniunii Europene nu a precizat în acest context dacă criteriul acestui test în trei etape este limitat de la început numai la dispozițiile cu caracter pur sportiv, care vizează în mod direct competiția sportivă însăși (ca, de exemplu, dispozițiile antidoping contestate în cauza Meca-Medina și Majcen) sau dacă se aplică și altor dispoziții adoptate de o federație sportivă. Pârâta arată totodată că separarea dispozițiilor cu caracter pur sportiv de celelalte dispoziții nu este deloc posibilă, deoarece și dispozițiile de natură economică, cum sunt

dispozițiile contestate în speță, referitoare la activitatea sau remunerarea agenților de jucători, influențează competiția sportivă, pentru că au efecte, în orice caz indirecte, asupra componenței respectivelor echipe ale asociațiilor.

Dacă testul în trei etape se limitează de la început la dispozițiile cu caracter pur sportiv, acesta nu ar trebui aplicat în speță. În acest caz, ar trebui să se rețină o încălcare a articolului 101 TFUE. Instanța consideră în special, sub rezerva unei aprecieri diferite a Curții de Justiție a Uniunii Europene, că în speță nu se poate constata că sunt îndeplinite condițiile stricte de la articolul 101 alineatul (3) TFUE.

În caz contrar, ar trebui să se examineze dacă dispozițiile în discuție întrunesc condițiile testului în trei etape.

În cauza Meca-Medina și Majcen, Curtea de Justiție a Uniunii Europene nu s-a pronunțat nici asupra chestiunii dacă testul în trei etape se transferă și asupra elementelor care constituie o practică abuzivă în materia înțelegerilor în conformitate cu articolul 102 TFUE. Comisia Europeană și Bundeskartellamt (Consiliul Federal al Concurenței) răspund afirmativ la această întrebare. Și în jurisprudența și literatura juridică de limbă germană privind înțelegerile, opinia majoritară este în favoarea aplicării acestui test. Cu toate acestea, nu există nicio hotărâre obligatorie a Curții de Justiție a Uniunii Europene cu privire la această chestiune.

c)

În măsura în care pentru chestiunea referitoare la încălcarea legislației privind înțelegerile prin dispozițiile contestate în speță este relevantă examinarea proporționalității prin testul în trei etape, este incert dacă scopurile evidențiate de pârâtă, a căror atingere se urmărește prin dispozițiile în litigiu, trebuie considerate scopuri legitime în acest sens.

În acest context, pârâta se întemeiază la modul general pe următoarele scopuri:

- asigurarea integrității fotbalului, a competiției sportive și a pieței transferurilor, care este periclitată de probleme și abateri de pe piața transferurilor și a intermediarilor (în special din cauza onorariilor excesive ale agenților de jucători în raport cu serviciile prestate, a disproporției lor eclatante față de despăgubirile datorate pentru formarea jucătorilor și față de contribuțiile de solidaritate, din cauza lipsei de transparență, a subminării stabilității contractuale, a comportamentelor abuzive, excesive și neetice și a conflictelor de interese);
- salvagardarea stabilității contractuale;
- promovarea solidarității între fotbalul profesionist și amator;
- menținerea echilibrului sportiv;

- stabilirea și ameliorarea standardului profesional și etic minim pentru activitatea agenților de jucători;
- asigurarea calității serviciilor prestate de agenții de jucători mandanților lor;
- limitarea conflictelor de interese în vederea protejării clienților împotriva comportamentelor neetice;
- ameliorarea transparenței financiare și administrative;
- protecția jucătorilor, cărora le lipsesc adesea experiența și informațiile despre sistemul de transferuri în fotbal;
- eliminarea practicilor abuzive, neproporționale și speculative;
- respectarea bunei desfășurări a competițiilor sportive, în special prin împiedicarea modificării de către o echipă a puterii sale competitive în timpul unei competiții în desfășurare.

Acestea reprezintă doar parțial scopuri care vizează în mod direct funcționarea competiției sportive ca atare. În aceste condiții, se ridică mai întâi problema dacă atare scopuri pot fi avute în vedere într-adevăr în cadrul testului în trei etape ca scopuri legitime pentru o reglementare a unei federații sportive sau dacă punerea în aplicare a acestor scopuri nu ar trebui rezervată legiuitorului statului. În cauza Meca-Medina și Majcen, Curtea de Justiție a Uniunii Europene nu a statuat în mod clar dacă în cadrul testului în trei etape pot fi avute în vedere ca scopuri legitime numai cele care privesc în mod direct funcționarea competiției sportive sau dacă sunt relevante și alte scopuri legitime.

În plus, este îndoielnic dacă dispozițiile în litigiu sunt necesare pentru atingerea scopurilor evidențiate în concret de pârâtă, astfel cum impune testul în trei etape. În acest context, se ridică de asemenea problema, pe care Curtea nu a tranșat-o până acum, de a ști în ce măsură pârâtei îi este recunoscută în acest sens o putere de evaluare sau de apreciere.

- 1) Limitarea procentuală a remunerației agenților de jucători (plafonarea „Service Fee”) (punctul 1 din întrebarea preliminară)

În acest sens, pârâta invocă faptul că practica actuală referitoare la remunerare contribuie în mod semnificativ la numeroase probleme și abateri pe piața transferurilor, determinând în special periclitarea stabilității contractuale, conflicte de interese, lipsa generală de transparență tocmai în legătură cu onorariile agenților de jucători, comportamente abuzive și excesive, precum și afectarea solidarității în fotbal din cauza speculei și a dorinței pure de câștig.

Singurul aspect menționat de pârâtă în acest context, care ar putea viza în mod direct funcționarea competiției sportive, este stabilitatea contractuală, căci stabilitatea componentei unei echipe poate afecta direct performanța sa sportivă.

Cu privire la acest aspect, pârâta argumentează că o remunerație mai mare pentru agentul de jucători îl impulsionează și mai mult să efectueze un transfer (care din punct de vedere sportiv poate fi lipsit de orice sens). O limitare a remunerației diminuează acest impuls, protejând astfel stabilitatea contractuală. Reclamanții arată în schimb că o limitare a remunerației are ca efect că un agent de jucători este nevoit să faciliteze un număr mai mare de transferuri pentru a obține o remunerație într-un anumit cuantum, astfel că dispoziția pârâtei este contraproductivă în raport cu stabilitatea contractuală. Se ridică, așadar, întrebarea privind măsura în care dispoziția trebuie considerată aptă să contribuie la atingerea scopului relativ la stabilitatea contractuală, iar în cazul în care are această vocație, dacă este necesară și proporțională în acest scop.

Referitor la celelalte scopuri, nu există nicio legătură directă cu funcționarea competiției sportive, așa încât, astfel cum s-a arătat mai sus, este îndoielnic dacă poate fi într-adevăr avută în vedere ca scop legitim în cadrul testului în trei etape. Dacă se poate ține seama de ea, este necesar să se examineze în continuare dacă dispoziția este necesară pentru atingerea scopului respectiv și dacă este proporțională în raport cu acesta.

Referitor la scopul limitării conflictelor de interese, pârâta arată că în lipsa dispoziției în litigiu există pericolul ca un agent de jucători să încerce mai degrabă să obțină pentru sine o remunerație cât mai mare posibil, iar nu un salariu cât mai mare posibil pentru jucătorul pe care îl intermediază. Limitarea remunerației la un anumit procent din salariul negociat al jucătorului, în cazul în care intermedierea are loc la cererea acestuia, este bineînțeles aptă să ducă la atingerea scopului urmărit. Dispoziția prevede însă limitarea remunerației la un anumit procent din salariul jucătorului și în cazul în care cererea de intermediere vine din partea asociației cesionară, deși interesul asociației însărcinate ar trebui să fie tocmai un salariu cât mai mic al jucătorului. În opinia instanței, este deci îndoielnic dacă în forma sa actuală dispoziția este într-adevăr aptă să excludă conflictele de interese. Cu toate acestea, caracterul necesar și proporțional trebuie examinat în tot cazul independent de acest aspect.

Instanța consideră că nu rezultă dacă limitarea remunerației unui agent de jucători la un anumit procent din salariul jucătorului sau din suma de transfer este aptă să creeze mai multă transparență. În acest sens, pârâta arată că o asemenea limitare cu caracter general este cunoscută mandanților, astfel încât promovează transparența. Chiar și în lipsa unei limitări cu caracter general, remunerația convenită cu agentul de jucători ar trebui să fie însă cunoscută mandanților respectivi (care sunt în ultimă analiză partenerii contractuali ai agentului de jucători, cu care s-a încheiat convenția privind remunerația), astfel încât instanța nu înțelege argumentația pârâtei.

Este de asemenea neclar cum ar fi posibil să se împiedice sau să se limiteze prin dispoziția în litigiu privind remunerația comportamentul agenților de jucători evidențiat de pârâtă (cu titlu de exemplu, sunt menționate cazuri de corupție și evaziune fiscală, în care este exploatată lipsa de experiență a jucătorilor).

În acest context, pârâta se întemeiază și pe o problemă de „Hidden Information” (agenții de jucători cunosc, în general, mult mai bine informațiile legate de un transfer, de exemplu, cele referitoare la condițiile de piață generale, așteptările privind salariul și valoarea de piață a jucătorului, precum și puterea de manevră financiară a asociației cesionară, pe care le pot folosi în detrimentul jucătorilor), pe o problemă de „Hold Up” (deoarece transferurile sunt posibile numai în anumite momente, agenții de jucători încearcă să folosească presiunea impusă de timp pentru a obține remunerații mai mari), precum și pe o problemă de „Gate Keeper” (agenții jucătorilor foarte doriți se folosesc de poziția lor de putere ca mijlocitori aproape inevitabili de pe piață pentru a cere o remunerație exagerată). În opinia instanței, problemele menționate sunt rezolvate cel puțin indirect prin limitarea urmărită a remunerației la un anumit procent din salariul jucătorului sau din suma de transfer, astfel încât este îndoielnic dacă acestea trebuie considerate adecvate pentru atenuarea problemelor menționate. În orice caz, par îndoielnice necesitatea și proporționalitatea.

Aspectul referitor la periclitarea solidarității în fotbal din cauza „speculei și a dorinței pure de câștig” pare în opinia instanței prea puțin concret în această generalitate pentru a putea reprezenta un scop legitim în cadrul testului în trei etape. În acest context, pârâta arată în altă parte și că remunerațiile agenților de jucători sunt disociate de despăgubirile datorate pentru formarea jucătorilor și de contribuțiile de solidaritate. Nici în această privință nu rezultă însă clar pentru instanță în ce măsură limitarea intenționată a remunerației agentului de jucători la un anumit procent din salariul jucătorului poate fi adecvată pentru rezolvarea acestei probleme. Dimpotrivă, pentru aceasta ar putea fi necesară corelarea directă a remunerației cu despăgubirile datorate pentru formarea jucătorilor și cu contribuțiile de solidaritate (iar nu cu salariul primit de jucător la un moment dat).

2) Regula „Client Pays” (punctul 2 din întrebarea preliminară)

În opinia pârâtei, regula „Client Pays” ar trebui să aibă ca scop în primul rând evitarea conflictelor de interese. Punctul de pornire este o practică ce există în mod evident în prezent, prin care remunerația agentului de jucători este plătită integral de asociația cesionară, chiar dacă intermedierea este cerută – și – de jucător. În plus, pârâta se referă și în acest context la problema „Hidden Information”, menționată mai sus, și arată că mandanții au un interes mai mare față de remunerația agenților de jucători care lucrează pentru ei și vor de asemenea să o configureze, în cazul în care ei sunt cei care plătesc efectiv remunerația în cele din urmă.

În acest sens, se ridică mai întâi, din nou, întrebarea dacă aceste aspecte pot reprezenta într-adevăr un obiectiv legitim în cadrul testului în trei etape, întrucât nu există nicio legătură directă cu funcționarea competiției sportive.

Având în vedere argumentele părților nu se poate aprecia în ce măsură au apărut în trecut în acest context conflicte de interese ce pot fi constatate concret, în primul rând pentru că nu sunt menționate anchetele desfășurate sau alte cercetări

efectuate. În opinia instanței, este în principiu absolut posibil ca o situație în care agentul nu este remunerat de jucător în calitate de mandant al său, ci de asociația cesionară, poate conduce, în privința agentului, la conflicte de interese (în detrimentul jucătorului în calitate de mandant), întrucât interesele jucătorului și cele ale asociației cesionare nu sunt prin natura lor aceleași. Totuși, față de acest conflict de interese, care este posibil să existe din perspectiva jucătorului, există avantajul considerabil că jucătorul nu trebuie să plătească remunerația pe care o datorează agentului. În percepția jucătorului, acest avantaj ar trebui mai degrabă să primeze în fața îndoielii privind un pericol eventual ca agentul să se afle în situația unui conflict de interese. Reclamantii invocă, prin urmare, și faptul că interesul pârâtei nu are nicio legătură cu evitarea conflictelor de interese în detrimentul jucătorilor și că urmărește în schimb degrevarea financiară a asociațiilor.

3) Regula plății a 50 de procente (punctul 3 din întrebarea preliminară)

Pârâta arată că în spatele acestei reglementări se află în esență considerentul care stă și la baza regulii „Client Pays”, și anume că, în scopul evitării conflictelor de interese, agentul de jucători ar trebui plătit de cel care l-a mandatat.

Prin urmare, se poate face mai întâi trimitere la considerațiile de la punctul 2) de mai sus.

În această privință, se ridică însă și întrebarea de ce plafonul de 50 % este valabil numai pentru partea din remunerație plătită de asociația cesionară, dar nu și invers, și anume și pentru partea din remunerație plătită de jucător.

4) Regula supunerii (punctul 4 din întrebarea preliminară)

Pârâta se întemeiază pe faptul că supunerea la FFAR, precum și la celelalte regulamente menționate la articolul 4 alineatul 2 din FFAR are legătură directă și este în concordanță cu obiectivele FFAR și ale sistemului de transferuri din fotbal, și anume asigurarea integrității fotbalului, a competiției sportive și a sistemului transferurilor. Ea contribuie în special la stabilirea și îmbunătățirea standardului profesional și etic minim și asigură și sporește astfel la nivel global calitatea prestării serviciilor de intermediere. Ea este condiția prealabilă pentru transpunerea și punerea în aplicare cuprinzătoare a FFAR, a monitorizării efectuate de ea, precum și a sancționării încălcărilor FFAR.

Supunerea agenților de jucători jurisdicției pârâtei în calitate de federație, precum și jurisdicției arbitrale a CAS este, ținând seama de respectarea FFAR sau de urmărirea și sancționarea încălcărilor FFAR, o consecință necesară, în orice caz adecvată și logică a (re)introducerii cerinței privind obținerea unei licențe de către agenții de jucători. În plus, pârâta arată că, potrivit articolului 20 alineatul 1 din FFAR, agenții de jucători și mandanții lor pot încheia autonom și individual o convenție privind un mecanism derogatoriu de soluționare a conflictelor și astfel o convenție privind competența instanțelor de judecată de drept comun.

Faptul că regulamentele FFAR în litigiu trebuie de asemenea puse în aplicare în raport cu agenții de jucători – în măsura în care se dovedesc a fi legale – este evident. Prin urmare, în cadrul testului în trei etape ar trebui să fie relevant dacă pentru aceasta trebuie să se considere necesară și proporțională supunerea la regulamentele și la jurisdicția pârâtei în calitate de federație.

Acest lucru este susținut de împrejurarea că reglementările se aplică la nivel mondial și că prin regula de supunere se asigură un cadru normativ unitar mondial și o instanță decizională centrală. Pentru a satisface cerințele testului în trei etape, ar trebui de asemenea să fie obligatoriu ca pentru o transpunere efectivă a FFAR să fie necesară într-adevăr supunerea la toate reglementările menționate și ca jurisdicția pârâtei și a confederațiilor sale să respecte standardul procedural minim ce trebuie asigurat din perspectiva dreptului european.

5) Condițiile pentru acordarea licenței de agent de jucători (punctul 5 din întrebarea preliminară)

Astfel cum rezultă din argumentele pârâtei, reglementarea contribuie la profesionalizarea și creșterea calității activității de intermediere. Având în vedere influența mare a agenților de jucători pe piața transferurilor și efectele considerabile implicite asupra mandanților lor, în special din punct de vedere economic sau financiar, în scopul protejării mandanților (în special a jucătorilor tineri, neexperimentați) este necesară excluderea, în măsura prevăzută de cadrul de reglementare, a unor asemenea candidați de la activitatea de agent de jucători, în cazul cărora sunt îndeplinite criteriile menționate în acesta.

Așa cum s-a precizat mai sus, în privința efectelor posibile ale activității unui agent de jucători asupra stabilității și componenței echipei există o legătură cu funcționarea competiției sportive. Prin urmare, în opinia instanței, nu ar trebui în principiu contestat faptul că pârâta condiționează activitatea de agent de jucători de anumite calificări sau de îndeplinirea anumitor condiții. Este însă îndoielnic în ce măsură fiecare dintre cerințele formulate de pârâta se dovedesc a fi în concret necesare în acest context.

6) Interdicția remunerării multiple (punctele 6 și 6a din întrebarea preliminară)

Pârâta reiterează în această privință aspectul referitor la evitarea conflictelor de interese. În acest sens, se poate face trimitere la considerațiile de la punctul 2).

În plus, ar trebui să se mai verifice în acest sens dacă noțiunea de agent de jucător asociat este limitată la ceea ce este necesar.

7) Regula privind intrarea în legătură (punctul 7 din întrebarea preliminară)

Pârâta își întemeiază în esență această regulă pe principiul stabilității contractuale.

În acest context, ar trebui să se ridice în special problema dacă în această privință este necesară o asigurare „suplimentară” prin FFAR sau dacă în cazul încălcării unui contract de intermediere exclusiv încheiat deja cu un alt agent de jucători nu trebuie considerate suficiente posibilitățile de sancționare disponibile prevăzute de contract.

8) Regula privind transparența (punctul 8 din întrebarea preliminară)

În opinia părții, această regulă nu este în prezent suficient de transparentă și de clară în ceea ce privește serviciile agenților de jucători.

Informațiile au fost doar publicate potrivit clasificării în funcție de scopurile de prelucrare legitime pe trei canale diferite, disponibile diferitelor categorii de destinatari, și nu divulgate, astfel cum consideră reclamantul. În privința onorariilor agenților individuali de jucători au fost făcute cunoscute numai cifre agregate. Protecția datelor este luată în serios și în implementarea FFAR este implicat departamentul părții responsabil pentru protecția datelor. Divulgarea prin canalele respective trebuie să aibă loc „prin asigurarea echilibrului între interesele persoanei în cauză și respectivele interese ale părții”. Numai așa-numitul Football Agent Directory ar trebui publicat pe pagina de internet a FIFA, iar toate celelalte informații puse la dispoziție doar pe platforma FIFA sau pe FIFA Legal Hub, disponibile numai unei categorii restrânse de destinatari.

Și în această privință se ridică mai întâi problema în ce măsură se poate ține seama într-adevăr de o transparență consolidată ca scop legitim, în situația în care lipsește legătura directă cu funcționarea competiției sportive.

Independent de aceasta, o transparență consolidată nu ar trebui să fie nici un scop în sine, ci ar trebui avută în vedere ca justificare a unei măsuri ce restrânge concurența numai atunci când este necesară în vederea atingerii sau asigurării unui alt scop legitim. Prin urmare, ar trebui să fie relevant dacă scopurile prelucrării indicate de pârâtă în acest context reprezintă un scop legitim în sensul testului în trei etape și dacă divulgarea informațiilor individuale respectivei categorii de destinatari este necesară și proporțională pentru atingerea acestui scop.

În opinia instanței, este problematic în acest sens mai ales faptul că dispoziția în discuție a articolului 19 din FFAR prevede, potrivit modului său de redactare, numai divulgarea de către pârâtă a informațiilor menționate la acest articol, iar o clasificare în funcție de categoriile de destinatari sau în funcție de scopurile prelucrării ori, astfel cum susține pârâtă, o cântărire ce ține seama de interesele persoanei în cauză nu își găsește temei în modul de redactare a normei. În cazul unei interpretări obiective, ar trebui să fie permisă în cazuri extreme și o divulgare neîngrădită a informațiilor menționate în prevedere.

9) Calcularea plafonului „Service Fee” (punctul 9 din întrebarea preliminară)

Pârâta arată că această dispoziție este doar o prevedere-anexă a dispoziției privind limitarea remunerației agenților de jucători (plafonarea „Service Fee”, a se vedea punctul 1 din întrebarea preliminară) și că această normă nu instituie o anumită formă a remunerației. Acest lucru pare îndoielnic atât pe baza modului de redactare a dispoziției, cât și pe baza poziției sale în economia articolului 15 alineatul 1 din FFAR. În opinia instanței, în forma sa actuală și într-o interpretare obiectivă, dispoziția trebuie interpretată în sensul formulat de reclamanti și prezentat la punctul 9) din întrebarea preliminară.

Pârâta nu invocă niciun obiectiv ce ar putea justifica o dispoziție cu un asemenea conținut. Prin urmare, în forma sa actuală, dispoziția încalcă – sub rezerva unei aprecieri diferite din partea Curții de Justiție a Uniunii Europene – articolul 101 alineatul (1) TFUE.

- 10) Sistemul de prezumții de la articolul 15 alineatele 3 și 4 din FFAR (punctul 10 din întrebarea preliminară)

Potrivit argumentelor pârâtei, dispoziția are ca scop prevenirea eludării plafonării „Service Fee”. Se urmărește în special să se evite ca un agent de jucători să declare remunerația (al cărei quantum este limitat prin plafonarea „Service Fee”) pentru un serviciu de intermediere ca remunerație (al cărei quantum nu este limitat) pentru un alt serviciu și să eludeze astfel plafonarea „Service Fee”. În această privință, este necesar să se aibă în vedere că agenții de jucători pot genera direct venituri (nelimitate) prin alte servicii, în măsura în care aceste servicii au fost efectiv prestate.

Legalitatea acestei dispoziții ar trebui să presupună mai întâi legalitatea plafonării „Service Fee”. Chiar dacă acesta ar fi cazul, este totuși îndoielnic dacă sistemul de prezumții prevăzut (și anume, răsturnarea implicită a sarcinii probei) este necesar și proporțional pentru punerea sa în aplicare efectivă.

- 11) Luarea în considerare numai a salariului plătit efectiv ca bază de calcul pentru onorariul agentului de jucători, articolul 14 alineatele 7 și 12 din FFAR (punctul 11 din întrebarea preliminară)

În cazul acestei dispoziții, este vorba despre o simplă prevedere-anexă la plafonarea „Service Fee” potrivit punctului 1 din întrebarea preliminară.

Sub rezerva unei aprecieri diferite a Curții de Justiție a Uniunii Europene, în cazul legalității plafonării „Service Fee” nu ar trebui să existe îndoieli în privința luării în considerare pentru calcularea sa numai a salariului plătit efectiv jucătorului.

- 12) Obligații de divulgare (punctul 12 din întrebarea preliminară)

Potrivit pârâtei, această dispoziție are ca scop monitorizarea respectării regulamentelor aplicabile agenților de jucători, în special a FFAR. Legalitatea dispoziției ar presupune astfel mai întâi legalitatea FFAR (în special și a normelor în litigiu privind remunerația). În plus, ar trebui să fie relevant dacă divulgarea

informațiilor menționate la articolul 16 alineatul 2 litera j) punctul ii. – a se vedea litera k) punctul ii. din FFAR, este într-adevăr necesară pentru respectarea acestor regulamente. Acest lucru pare în prezent posibil, cel puțin în cazul unei puteri de apreciere largi recunoscute pârâtei, întrucât pârâta nu invocă nimic concret în ceea ce privește dispozițiile concrete ale FFAR a căror respectare trebuie asigurată prin divulgarea diferitelor informații; totodată, dispoziția prevede divulgarea „informațiilor solicitate pe platformă”, fără a preciza care sunt acestea. „Platforma” este definită în FFAR ca fiind „platforma digitală operată de FIFA prin care trebuie să se desfășoare procedura de licențiere, procedura de soluționare a litigiilor, formarea profesională continuă (*continuing Professional development*, CPD) și raportarea”. Cadrul normativ nu precizează informațiile care sunt solicitate pe „platformă”. În măsura în care pârâta se referă și în această privință la o divulgare în trepte, precum și la categoria restrânsă a destinatarilor informațiilor, se poate face trimitere la considerațiile de la punctul 8).

13) Dispozițiile privind luarea în considerare a veniturilor din revânzări (punctul 13 din întrebarea preliminară)

Potrivit susținerilor pârâtei, această dispoziție are ca scop protejarea stabilității contractuale, precum și a autonomiei de transfer a asociațiilor în ceea ce privește politica lor de transfer.

În cele din urmă, și în acest context se ridică probleme similare celor referitoare la plafonarea „Service Fee”. Și în acest caz ar trebui să fie relevant dacă participarea unui agent de jucători la veniturile din revânzări oferă un stimulent pentru a realiza alte transferuri inutile și dacă, în caz afirmativ, este necesară și proporțională o interdicție pentru a garanta standardul necesar al stabilității contractuale pentru o competiție sportivă echitabilă.

2. Cu privire la articolul 56 TFUE

Întrucât activitatea de intermediere constituie – astfel cum s-a arătat mai sus – o activitate economică și depășește granițele unui stat membru, aceasta intră în domeniul de aplicare al libertății de a presta servicii în sensul articolului 56 TFUE. În special, acesta se aplică nu doar măsurilor luate de autorități, ci și prevederilor de altă natură, care au ca scop reglementarea colectivă a prestării serviciilor, de exemplu statutelor federațiilor sportive (a se vedea și jurisprudența Curții în cauza Meca-Medina și Majcen citată). Întrucât este neîndoielnic că dispozițiile în litigiu limitează sau reglementează prestarea serviciilor de către agenții de jucători, și pentru problema dacă există o încălcare a libertății de prestare a serviciilor în sensul articolului 56 TFUE este relevant dacă este posibil ca restricțiile să fie justificate. Acesta ar fi cazul atunci când ele au ca scop protejarea sau punerea în aplicare a unui interes general imperativ și ar fi adecvate, necesare și proporționale în acest sens. Se ridică, așadar, o problemă comparabilă cu cea legată de testul în trei etape potrivit jurisprudenței Curții în cauza Meca-Medina și Majcen, menționat mai sus, însă nu pare cert dacă un interes general imperativ pentru justificarea unei restrângeri a libertății de a presta servicii în conformitate

cu articolul 56 TFUE trebuie obligatoriu asimilat cu un interes legitim în sensul testului în trei etape.

3. Cu privire la articolul 6 din RGPD

Stocarea și prelucrarea datelor cu caracter personal prevăzute la articolul 16 alineatul 2 litera j) punctul ii. – a se vedea litera k) punctul ii., și la articolul 19 din FFAR, ar fi justificate potrivit articolului 6 alineatul (1) din RGPD numai dacă s-ar prezuma un interes legitim al pârâtei. Și în această privință este deci relevant aspectul dacă stocarea sau prelucrarea datelor servesc unui scop legitim, dacă sunt necesare pentru atingerea acestui scop și proporționale în raport cu scopul. Se ridică însă problema dacă în această privință un interes legitim în sensul articolului 6 alineatul (1) din RGPD trebuie asimilat obligatoriu unui interes legitim în sensul testului în trei etape. Sunt vizate însă de posibile încălcări ale RGPD numai punctele 8) și 12) din întrebarea preliminară.

III.

Instanța [adresează] din oficiu Curții de Justiție a Uniunii Europene, în temeiul articolului 267 primul paragraf litera (a) și al doilea paragraf TFUE, întrebările formulate în partea dispozitivă a ordonanței în scopul pronunțării unei decizii preliminare și suspendă judecata în cauză până la finalizarea procedurii preliminare.

Acest lucru este adecvat, deoarece numai Curtea de Justiție a Uniunii Europene se poate pronunța cu titlu obligatoriu cu privire la o încălcare a articolelor 101, 102 și 56 TFUE și a articolului 6 din RGPD.

Întrucât dispozițiile FFAR în litigiu sunt de aplicabilitate mondială, litigiul poate fi de asemenea tranșat în mod clar mai bine prin decizia unei instanțe supranaționale, cum este Curtea de Justiție a Uniunii Europene, decât prin decizia unei instanțe naționale de prim grad.

Întrebările preliminare vizează de asemenea, contrar opiniei reclamantilor, interpretarea dreptului european, iar nu aplicarea acestuia la un caz de speță. În special, în această privință este irelevant dacă se pune în discuție conformitatea cu dreptul european a unei norme juridice concrete edictate de stat sau a statutelor unei federații sportive.

Totodată, nu este cert dacă instanțelor naționale le revine în acest context o marjă de apreciere sau evaluare ce nu poate fi supusă controlului Curții de Justiție a Uniunii Europene. Din contra, Curtea de Justiție a Uniunii Europene poate, atunci când temeiul de fapt necesar este stabilit – așa cum este cazul în speță – să examineze și să aprecieze complet problema privind proporționalitatea sau problema privind întinderea posibilei puteri de apreciere sau de evaluare a pârâtei.